Simulare județeană - Examenul național de bacalaureat 2023
Proba E. c)
Istorie

Varianta 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocaţională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activităţi extraşcolare, pedagog şcolar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Citiţi, cu atenţie, sursele de mai jos:

A. „În Transilvania, secolul al XVIII-lea a fost martorul începutului aceleiași lupte de emancipare politică a românilor. În timp ce lumea satelor este străbătută de valuri de împotrivire față de unirea cu Roma […] episcopul Bisericii unite, Inochenție Micu declanșază lupta pentru egalitatea în drepturi a românilor cu celelalte „națiuni" politice din Transilvania. În memoriul Supplex Libellus a invocat faptul că românii erau cei mai vechi locuitori ai Transilvaniei, în calitatea lor de coborâtori din coloniștii romani.

[…]intelectualitatea română din Transilvania, formată mai ales din „uniți", care avuseseră posibilitatea să frecventeze instituții de învățământ superior la Viena și Roma, reia lupta lui Inochenție Micu pentru a obține egalitatea în drepturi a românilor transilvăneni cu maghiarii, sașii și secuii. Reprezentanții cei mai de seamă ai elitei intelectuale, cunoscută sub numele de Școala Ardeleană, Samuil Micu, Petru Maior, Ioan Budai-Deleannu etc. au redactat un memoriu, înaintat Curții de la Viena, în martie 1791 – Supplex Libellus Valachorum, în care era reluată și aprofundată argumentația lui Inochenție Micu; memoriul cerea deplina egalitate în drepturi a românilor și reprezentarea lor proporțională în Dietă și în aparatul de stat".

(Fl. Constantiniu, O istorie sinceră a poporului român)

B. „Instaurarea regimului fanariot în Moldova și Țara Românească a pus capăt literaturii cronicărești, avându-i drept autori pe marii boieri.[…] Restrângerea privilegiilor boierimii a slăbit această clasă, iar salarizarea dregătoriilor a pus-o în dependență de domnie, astfel că ea nu a mai fost în măsură să continue marea creație istoriografică din secolul XVII. […] Relevantă este opera lui Dimitrie Cantemir, care face trecerea de la istoriografia medievală la cea modernă. Lucrările sale, sunt atât încununarea literaturii române vechi, cât și vestitoarele celei moderne în scrierile românești culte […]. Hronicul vechimii a romano-moldo-vlahilor - este încununarea erudită a eforturilor întreprinse de predecesori pentru a dovedi originea romană a românilor […].

Unirea cu Roma s-a dovedit fecundă pe plan cultural. Accesul la instituțiile de învățământ de la Viena și Roma a pus pe românii din Transilvania în contact cu o lume a culturii (…) pătrunsă de ideile iluminismului. […] Pleiada de intelectuali, care, la sfârșitul secolului al XVIII-lea și la începutul celui următor, și-a asumat cu totală dăruire această misiune este cunoscută sub numele Școala Ardeleană, având în fruntea sa trinitatea Gheorghe Șincai, Petru Maior și Samuil Micu (…) O lucrare monumentală a elaborat Gheorghe Șincai, Hronica românilor și a mai multor neamuri, îmbrățișând perioada 86-1739. Autorul a cules informații și date din numeroase și variate surse pentru a reconstitui trecutul românilor, fiind călăuzit și el de dorința de a dovedi originea latină a românilor". *(Fl. Constantiniu, O istorie sinceră a poporului român)*

Pornind de la aceste surse, răspundeţi la următoarele cerinţe:

1. Numiţi un memoriu elaborat în Transilvania, precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizaţi, din sursa **B,** o informație referitoare la opera lui Dimitrie Cantemir. **2 puncte**
3. Menţionaţi numele dat elitei intelectuale și un reprezentant al acesteia la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieţi, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susţine că regimul fanariot are consecințe asupra creației culturale a marilor boieri. **3 puncte**
5. Scrieţi o relaţie cauză-efect stabilită între două informaţii selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informaţii (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentaţi două aspecte referitoare la romanitatea românilor din a doua jumătate a secolului al XIX- lea. **6 puncte**
7. Menţionaţi o asemănare între scrierile istorice care susțin romanitatea românilor în secolul al XVII - lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Și, la 30 decembrie 1947 (regele Mihai), este silit (amenințat chiar de Gheorghe Gheorghiu-Dej și Petru Groza) să abdice. România se declară republică populară. Nici o piedică, nici măcar formală, nu mai stătea de acum în acolo în calea instaurării în România a sistemului sovietic.

La 13 aprilie 1948 se adoptă o nouă Constituţie, care urma modelul Constituţiei staliniste din 1936. […] O serie de măsuri în domeniul economic distrug structurile existente. Totul se etatizează. La 11 iunie 1948 sunt naționalizate principalele întreprinderi industriale, bancare, de transport, de asigurări, fără nicio despăgubire. Ulterior sunt naționalizate și micile întreprinderi. Pe această bază se trece la dezvoltarea forțată a unei industrii, mai ales grele, fără respectarea principiilor de rentabilitate și eficiență economică. […] În 1949 începe colectivizarea agriculturii, de asemenea forţată [...].Mijloacele de presiune se diversifică între 1954 şi 1958, apoi se reia ritmul forţat, până în 1962 fiind colectivizate 96% din terenurile arabile ale ţării. […]

Pe plan politic sunt desfiinţate toate partidele şi organizaţiile politice, indiferent de ideologia şi atitudinea lor faţă de programul şi ţelul Partidului Muncitoresc Român (făurit în 1948, prin unificarea cu Partidul Social-Democrat, de fapt înglobarea selectivă a membrilor săi în cadrul Partidului Comunist). PMR este singurul partid admis (existența până în 1953 a Frontului Plugarilor, o anexă decorativă a comuniștilor, nu contrazice această afirmație). Orice opoziție și rezistență sunt reprimate și zdrobite fără cruțare. Zeci de mii de oameni, politicieni, ziariști, militari, avocați, clerici sau pur și simplu persoane care nu erau de acord cu politica partidului unic, toți sunt arestați și condamnați, justiția fiind complet subordonată politic. Pe întreg teritoriul țării sunt organizate cca 75 de închisori și lagăre (între care aceea de la Aiud pentru legionari sau de la Sighet, în Maramureș, pentru adversarii considerați cei mai periculoși) și au fost arestate cca 250.000 de persoane.”

(I. Bulei, O istorie ilustrată a românilor)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o formațiune politică, precizată în sursa dată. **2 puncte**

2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele prezentate în sursa dată. **2 puncte**

3. Menționați legea fundamentală adoptată în statul român și o caracteristică a acesteia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**

4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la opoziția politcă. **6 puncte**

5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la măsurile în domeniul economic, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**

6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia adoptarea unei constituții a contribuit la consolidarea regimului totalitar din România în deceniul șase al secolului al XX-lea.(Se punctează prezentareaunui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al-III-lea (30 puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc (secolele al IX-lea – al XVIII-lea), având în vedere:

- menționarea a două asemănări între autonomiile locale atestate în spațiul românesc, în secolele al IX-lea - al XI-lea și precizarea unui izvor istoric care face referire la una dintre acestea;
- menționarea a două informații din *Diploma Cavalerilor Ioaniți* referitoare la autonomiile locale din spațiul sud-carpatic;
- precizarea unui stat medieval din spațiul românesc și prezentarea unei acțiuni desfășurate pentru constituirea acestuia în secolul al XIV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția unei instituții centrale din spațiul românesc la începutul secolului al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează şi utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidenţierea **relaţiei cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice şi **încadrarea** eseului în limita de spaţiu precizată.